

עלון שבועי מבית 'בני אמונים' וכל המאמינים

פרשת עקב

פניני אמן ותפלה בפרשה

מאצרות אמונים

עניית אמן מקימת את ברכת הגוי

"ברוך תהיה מכל העמים" (ו יז)

בירושלמי (ברכות ח ח) דרשו מפסוק זה: "אמר רבי תנחום: אם ברך גוי - ענה אחריו אמן, דכתיב: 'ברוך תהיה מכל העמים', ויש להבין: היכן נרמזה עניית אמן בפסוק זה?

פרש רבנו יצחק הלוי מגדולי הראשונים בספרו 'פנענח רזא': מן שנקט הפסוק: 'ברוך תהיה מכל העמים', ולא 'תתברך מכל העמים', למדנו שהתנשמות ברכת העמים תלויה בכך שאנו נהנה ונקיים אותה בעניית אמן אחריה.

לפי יסוד זה נוכל להבין את דברי המדרש (ב"ר ס יג): "מפני מה לא נפקדה רבקה עד שנתפלל עליה יצחק? שלא יהיו עובדי כוכבים אומרים: תפלתנו עשתה פרות" [שברכות (בראשית כד ס): "אחתנו את ה' לאפלי רבבה"]. והנה, דברי המדרש נראים לכאורה סותרים לדברי הירושלמי שיש לענות 'אמן' על ברכת גוי כדי לקיים את הברכה?

אך לפי באורו של ה'פנענח רזא' נוכל לתרץ: פיון שתיים ברכת הגוי תלוי בעניית אמן של המתברך, והרי 'גדול העונה אמן יותר מהמברך' (ברכות נב ג), אכן, הגוי יוכל לאמר: "תפילתי עשתה פרות".

רמז ליסוד זה נוכל ללמוד מסמיכות הפסוק: 'ברוך תהיה מכל העמים - לא יהיה בך עקור ועקרה'; למדנו כי אם אנו נהנה ונקיים את ברכת העמים באמצעות עניית אמן אחריה, לא יהיה בנו עקור ועקרה - כפי שהיה אצל רבקה, שהצטרף יצחק להתפלל עליה כדי שלא יאמרו הגויים: "תפלתנו עשתה פרות".

דפסר בבחי' 'חלת יעקב והושע'

לא יהיה בך עקור - שאינו מוליד לעולם

"לא יהיה בך עקור ועקרה ובכחמך" (ו יז)

במסכת יבמות (סד א) מובא: "אמר רבי יצחק: מפני מה היו אבותינו עקורים? מפני שהקדוש ברוך הוא מתאוה לתפלתו של צדיקים, ולכאורה יש לתמה: הלא הבטח בפסוק זה לצדיקים שומרי התורה כי לא יהיה בהם עקור ועקרה?

נראה כי כדי לישב זאת טרח רש"י לפרש כאן: "לא יהיה בך עקור" - שאינו מוליד, כלומר: לא יהיה בך עקור שאינו מוליד לעולם, אולם יהיה בך עקור כאבותינו שהתאוה הקדוש ברוך הוא לתפלתם ולכן לא הולידו אלא לאחר שהתפללו על צדקתם.

'לויט האורים'

מאה ברכות מצילות ממצלות

"והיסירה' ממך כל חלי" (ו טו)

ידועים הם דברי הטור (או"ח מו) שדוד המלך עליו השלום תקן לברך מאה ברכות בכל יום, כך עזר את המפגה שפרצה בזמנו ומחמתה מתו מאה בחורי ישראל בכל יום.

רמז לדברים נוכל ללמוד מן הכתוב שלפנינו: "והיסירה'... כל חלי" בזכות "מקם" -

בגימטריה מאה ברכות שתאמרו לפניו בכל יום.

'זרון שמואל'

מצוה גוררת מצוה

"כל המצוה אשר אנכי מצוה היום תשמרון לעשות" (ח א)

דרש רבי מרדכי הכהן מצפת בעל 'שפתי כהן':

אף שהצטיינו בתר"ג מצוות נקטה התורה "כל המצוה" - כלשון יחיד, ללמדנו כי הקדוש ברוך הוא אינו דורש מן האדם אלא לקיים פיראי את המצוה הבאה לפניו עכשו, ומתוך כך מבטח לו שיקיים אחריה את המצוות כולן, כפי שאמרו חכמים (אבות ד א): "מצוה גוררת מצוה".

לפי יסוד זה באר ה'שפתי כהן' את הטעם שקבעו בסוס ברכת המצוות: "אשר קדשנו במצותיו" - בלשון רבים, אף שהברכה מתחסת למצוה אחת; ללמדנו כי בכחה של מצוה אחת הנעשית פראוי להביא את האדם לקיום המצוות כולן.

קבלת הטובה תלויה בברכה

"ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך על הארץ הטובה אשר נתן לך" (ח י)

במסכת ברכות (לה א) הציגו חכמים סתירה בין הכתובים: כתוב אחד אומר (תהלים כד א): "לה' הארץ ומלואה", וכתוב אחר אומר (תהלים קטו טו): "והארץ נתן לבני אדם". ותרצו: "לה' הארץ ומלואה" - עד שיברך האדם על מזונו, ו"הארץ נתן לבני אדם" - לאחר שיברך.

רמז לדברי הגמרא דרש הגאון רבי עזריה פיו מגדולי חכמי איטליה: אם לפני "ואכלת ושבעת" תמים "וברכת את ה' אלהיך", אזי תזכה שיקיים בך: "על הארץ הטובה אשר נתן לך".

מאה ברכות ואמן

"ועתה ישראל מה ה' אלקיך שאל מעמך" (י י)

במסכת מנחות (מו ב) דרש רבי מאיר מפסוק זה, את חובת אמירת מאה ברכות בכל יום (מה - מאה). בפסוקים הקדושים מובא כי רק ברכה שנענתה באמן נחשבת ברכה משלמת, ומה ימתקו הדברים כאשר נראה כי אף עניית אמן על הברכות נרמזה בפסוק זה, שהרי ידוע כי 'אמן' היא בגימטריה שמונת 'הג' ה' ו'אדנות', והמתבונן יראה כי אף שמונת 'הג' ה' ו'אלה' ר' ה' הפתובים בפסוקנו מצטרפים יחד לגימטריה של 'אמן' (עם הפולג), ומכאן ישל המברך לדאג שיענו אמן לברכותיו - ראשי תבות "שאל".

ספר הגימטריאות הישן עמ' מח

בינה לעתים סוף דרוש לד'

הקדוש ברוך הוא 'שואל' מאתנו ברכות

"ועתה ישראל מה ה' אלקיך שאל מעמך" (י י)

ידועה היא תמיהתו של הגאון בעל "נודע ביהודה" (צל"ח ברכות לג ב): מדוע נקט הכתוב בלשון "שאל מעמך", ולא 'דורש' או 'מצוה'?

ישוב נפלא לשאלה אמר הגאון רבי אליעזר בן דוד ראש מוסדות 'אור האמת' באלעד:

במסכת מנחות (מו ב) דרש רבי מאיר מכתוב זה את חובתנו לומר מאה ברכות בכל יום. כפיכך נאמר בו: "מאה ה' אלקיך שואל מעמך". והלא ידוע כי לכל השפע העצום שיוצא עלינו בכל יום ממורומים זוכים אנו בזכות אמירת הברכות ועניית אמן אחריהן (ראה יתר בלך רפה ב; 'כד הקטח' ערך ברכה ועוד).

נמצא שהקדוש ברוך הוא הנו בבחינת 'שואל' ביחס לברכות שאנו מברכים אותו; כפי ש'שואל' משיב למשאל את החפץ ששאל, כך הקדוש ברוך הוא - תמורת כל ברכה ואמן שאומרים אנו לפניו, משיב לנו בשפע ברכות והצלחות שמכתן אנו חיים וקיימים.

לגדלתו של הקדוש ברוך הוא אין חקר

כ"ה אלקיכם הוא אלקי האלקים ואדני האדנים הא-ל הגדל הגבר והנורא" (י י)

כשהורידו את הצדיק רבי פינחס מקורץ לקברו, החל בנו רבי משה מסליוויטא לבכות מרה. משראה את אחיו רבי יעקב שמשו מוקלבת תהה בפניו על פשר בכיו המר. השיבו רבי משה: "בוכה אני מחרדה על שעומד אבינו לתת דין וחשבון לפני מלך מלכי המלכים".

של אבינו אמה דואג?! תמה רבי יעקב שמשו, והלא ענק שבענקים הוא!

"אכן כן", אמר רבי משה, "אבל הקדוש ברוך הוא גדול יותר, וכיצד זה לא אחרד?!"

רבי פינחס מקורץ עמ' 19

הדרך להגיע לדרגתו של חוני

"את ה' אלקיך תירא אתו תעבד ובו תדבק ובשמו תשב"ע" (י כ)

בזמנו של חוני המעגל הכתה בצרת קשה בארץ ישראל. פנו היהודים לחוני המעגל ובקשוהו שיתפלל לבטול הגזרה. מה עשה? סמך במטהו עגול על פני האדמה, עמד בתוכו ואמר: 'דרבנו של עולם! בנך שמו פניהם עלי שאני כבן בית לפניך. נשבע אני בשמך הגדול שאיני זן מכאן עד שתרחם על בנך'. ואכן תפלתו נענתה (עשית יט א).

על פי מעשה זה באר ה'אלשיך' הקדוש את הכתוב שלפנינו: אם "את ה' אלקיך תירא, אתו תעבד (במפלה הנקראת 'עבודה שבלי') ובו תדבק (בכל נפשך ומאדך)", אזי תזכה להגיע לדרגת: "ובשמו תשב"ע" - כחוני המעגל שנשבע לא לצאת ממעגלו עד שימלא הבוור את מקושו, ואכן זכה ונענה ממורומים.

קרכת ה' מביאה לשבחו

"הוא תהלתיך והוא אלקיך" (י כא)

דורש היה רבי ברוך מקוז'בוז' את הכתוב שלפנינו כרצונו ושוב: "הוא תהלתיך" - ככל שתעלה בדרגת השבח וההלל שהנך משבח את בוראך, כך תזכה ל: "והוא אלקיך" - להשיג את אלקותו תכרה. ולהפך: ככל ש'והוא אלקיך' - תשיגי ותתרום בדרגת קרבתך לבורא, כך "הוא תהלתיך" - יתעורר בך הצורך והרצון לשבחו, לפארו ולהללו בכל עת ושעה.

בוצינא דנהורא'

יהודי יקר השתתף לקהלת סאטמר בארצות הברית והיה מהדר במצות עניית אמן ואף היה מתאחר בבית הכנסת. שעות ארוכות כדי לענות אמן על הברכות. כאשר נפטר לבית עולמו בגיל צ"א (גיל שנחשב אז לאריכות ימים מפלגת) אמר עליו רבו, הרב הקדוש רבי יואל מסאטמר: "דעו כי נפטר זה האריך ימים עד גיל צ"א - בגימטריה אמן משום שהקפיד על עניית אמן. וכבר אמרו חז"ל (ברכות מז א): 'כל המאריך באמן מאריך לו ימיו ושנותיו'" (ספר מפי אחד השומעים).

זמן בא בימים אריכות ימים בזכות אמן

מזמור לתודה

מזמור לתודה יש לאמרה בגינה, שכל השירות עתידות לבטל, חוץ ממזמור לתודה (ש"תו ערך א"ח טו).

לפני אמירת 'יהי כבוד' מקדימים אנו לומר את פרק 'מזמור לתודה' (תהלים ק). מזמור זה מייחס למשה רבנו עליו השלום, כמובא בירושלמי (שבועות א ח): 'רבי תנחומא בשם ריש לקיש אמר: בשעה שאמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: 'התודה עלי' (ניקרא טו כא) התחיל ואמר: 'מזמור לתודה' [תודה] לשון דווי, ונתן משה שבח והודאה על שמתרצה בודוי (פני משה ס).

במזמור לתודה: 'יש מ' תבות כנגד ארבעים חלות המובאות עם קרבן התודה. לפיכך נהגו לאומרו רק בימות החול ולא בשבת ויום טוב, כיון שקרבן התודה אינו דוחה שבת ויום טוב.

כנגד קרבן התודה

כתב הלבוש (א"ח נא ז): 'מזמור לתודה יש לאומרו בגינה, מפני שהוא שיר נאה ומשבח שהיו אומרים אותו על כל קרבני התודות שהיו מקריבים, לתת שבח ותודה לה' על כל הטובות שנקבלנו'.

על אף שעקר תקנת אמירת 'מזמור לתודה' היא כנגד קרבן התודה, תקנו לאומרו בכל יום, אף כשאין האדם מוחיב בקרבן תודה. את סבת התקנה ארזו המפרשים (בב הש"ר פ"ח וראה עוד באבדוקאין) שהיא לפי שאמרו חז"ל (נה לא א): 'אין בעל הגם מפיר בנסו! בכל יום מתרחשים עמו נסים רבים ועצומים שאינו מכירם בהם בשגרת החיים העמוסה והדורשת, ועליהם עלינו להודות באמירת המזמור שהוא כנגד הכאת קרבן תודה.

וכבר נאמר בפד"ש בענין זה (מד"ש תהלים קו עז שם עוד): 'זהו שאמר הכתוב: 'רבות עשית אלהי אלקי נפלאותיך ומחשבתך אלני' (תהלים מו); מהו רבות עשית? הרבה נסים ונפלאות אלה עושה עמו בכל יום, ואין אדם יודע'.

עבדו את ה' בשמחה

חלק נכבד מעבודת ה' היא חובת עשייתה בשמחה. כפי שכתב הרמב"ם (ולב ח טו): 'השמחה שישמחה אדם בעשיית המצוה ובאהבת האל- שצוה בה, עבודה גדולה היא. וכל המונע עצמו משמחה זו ראוי להפגור ממנו. שצאמר (דברים כח כו): 'תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך, בשמחה ונטוב לבב'.

וכתב רבנו בחיי (ע"ה פר' נשא): 'השמחה במעשה המצוות היא מצוה בפני עצמה. וכשם שהשמחה עבודה להשם יתברך, כך השמחה על המצוה נקראת 'עבודה'. והוא שכתב: 'עבדו את ה' בשמחה... כי בשמחה שלמות העבודה, ולל פי ה' ענין השיר במקדש ובמשכן בבייר הפה והכל, שהוא מכין נפש האדם לדרך השמחה'.

מעשה נקלא בענין זה ספר על רבי לבי מטל, צדיק נשגב מתלמידי הגר"א שעליו אמר רבו הדול כי אינו נבדד אדם אלא בגדר מלאך:

מפעם לפעם עברו פלוגות צבא דרך העיר טל, באותה עת רגילים היו אנשי העיר להשתמש ולהסתתר כדי שלא יפכו אותם החילים למווי דרך. באחת מאותו פעמים נכנסו החילים לבית המדרש בתורם אחר מורה דרך, ומצאו את רבי לבי מקשר בטלית ובתפילין והוגה בתורה. מיד נטלוהו עמקם, יצא רבי לבי מבית המדרש כשספרו תחת בית שחי, ופיו לא פוסק מגורסתו.

שעות ארוכות צעדו החילים אחר רבי לבי, ובהגיע זמן המנוחה הפתוהו לפאנות סוקה מתוך הסלולה ופונה ללכת בין עצי היער שלצד הדרך. בהבינם כי איש קדוש הוא הלכו אחריו החילים בציתנות, ואף שר הצבא שפסע מאחוריהם נטה מן הדרך בסקרנותו לדעת מה מקוש רבי לבי במעבה היער.

והנה, נצבר רבי לבי סמוך למעון מים שפכה תחת עץ רחב גרם, ונטל את דיו ונעמד לצד האילן לתפלת מנהג נרגשות. גם הפעם לא מחו בו שר הצבא וחיליו; בהשאתם הם התבוננו ברבי לבי, בפניו הצהלות משמחה של מצוה ונגופו הלוהט באש אהבת ה'.

לאחר כמה דקות סיים רבי לבי את תפלתו ושב להוביל את השר וחיליו עד שהגיעו למחוז הפצם. משגרתו הלפז שחצק הבחין האדם קמבול על עצמו בעת קריאת שמע, לקים מה שצאמר (תהלים מד א): 'תפלתו וקמרו לזכרם במקום:

'בעולם הבא של רבי לבי איני יכול אפלו לקנא, יודע אני כי לעולם לא אגיע לדרגת קדשתו. אך משה אני לעצמי לקנא בעולם הזה אין שר צבא, ויודע אני עשיר אשר אדפי חילים סרים למרותו, וזבל וזמא, כל אף אחר רצף של שבעים שנה של הצלחות לא אגיע לדרגת שמחה עלאית כפי שהגו שרי בתפלתו, שלוש פעמים בכל יום' (עליות אליהו, לוח הע"א).

סדר המזמור כסדר התפלה

לדברי הפוסלים עמקות (א"ח רלט) נתן למצא בסדר פסוקי מזמור זה רמן לסדר תפלת השחרית, ונביא כאן אף תמצית דבריו העמקים:

'הריעו לה' כל הארץ" - ראשי תבות 'הלכה', מפאן רמן לדברי חז"ל (ברכות לא א): 'אין עומדים להתפלל אלא מתוך דבר הלכה'; 'עבדו את ה' בשמחה' - רמן לעבודת השקננות הבעשית מתוך שמחה; 'אנו לפניך ברגנה' - רמן לפסוקי דזמרה האמרים ברגנה, מ'ברוך שאמר' עד 'שתבח'.

'ידעו כי ה' הוא אלקים' - רמן לפרשה ראשונה של קריאת שמע, שבה אנו מזהירים על אחדות ה'; 'הוא עשנו וזו אהנו' - רמן לנ"ח תבות שבקריאת שמע, הרומזת לפאנות: 'על שם אדם בצלמנו' (בגאשית א כו) שמתחיל לישאל הנקראים 'אדם' משום ששולטים הם על רמ"ח אבריהם (נגוד לעובדי הפוכים המולכים רק על רמ"ג מהם, ראה דברים לב ב); 'עמו וצאן מרעייתו' - רמן למסירת הנפש שצריך האדם לקבל על עצמו בעת קריאת שמע, לקים מה שצאמר (תהלים מד כ): 'כי עליך הונו כל היום נחשבונו כצאן טבחה'.

'באו שרעיו בתודה' - ננגד שער התפלה, הינו שלוש ברכות ראשונות של שמונה עשרה, שבהן אנו פותחים בלודאה ובשבח המקום; 'חצרתיו בתהלה' - כנגד ר"ג ברכות אמצעיות של שמונה עשרה, שהן כנגד ר"ג פרוצת שפרצו ימים בחצר המקדש (ראה מדות פ"ב מ"ב); 'הודו לו ברכו שמו' - כנגד ברכת 'המזמור שכתבו לציון', שחזרת השכינה לציון מעשה באמצעות יחוד שם הוי"ה (ביגמטריה לוח) ואדוות (ביגמטריה שמו); 'כי טוב ה' לעולם לציון' - כנגד ברכת 'מודים' שבה אנו מודים על נסיה ששכלל יום עמנו; 'ועד דר ודר אמונתו' - כנגד ברכת 'שם שלום' (עז שם בדיברי).

יש נגותו טעם להביא כאן את אשר כתב הגאון רבי אברהם פלאגי (פדה את אברהם מערכת ח) על דברי המגלה עמקות' האמורים:

'שבנענש שפית חקר דבר, מה נשנתה 'מזמור לתודה' שאומרים אותו בקול רם ומשוררים אותו משאר מזמורים... שקדם תפלת העמידה... ואני אמרת בפסוקי על פי מה שכתב הרב 'מגלה עמקות' שרמן כל התפלה מרישא לסיפא במזמור הזה... ובכן נאה ונאה להמזמור הזה באמרו כל הקהל בקול רם ובשירי זמרה'.

אין תפלה השבה ריקם

היה זה בחקר תשמ"ו. איש לא צפה כי שיחת הטלפון השגרתית שהגיעה באותו ערב אל הרב שור, ר"מ באחת מהישיבות המפארות בברוקלין, תשנה את עתידה של משפחה בישראל.

"בנינו שמואל ביי", ספר הידיד שמעבר לקו, התגוררו עד היום אז צעיר ונחמד - משפחת פ. אנשים יקרים ונעימים שגדלו כתינוקות שנשבו ולא זכו להיות חיי תורה.

על פי מה ששמעתי עומדים הם לעבר בימים הקרובים לשכונתך. שמואל תוכל ליצר עמם קשר ולקרובם לתורה ולפזנות!"

הרב שור רגיל היה בשיחות כגון אלו, שכן מהז שנים היה פעיל נמרץ בתחום קרוב הרחוקים. גם הפעם הוא נגעה לאתגר, ובהזמנת הראשונה שהכחין במר פ. הצעיר, מהר לקשר עמו שיחת נימוסין קצרה, אשר בסימה כבר הזמנו בני האו לביתו לסעודת ליל שבת.

ההזמנה נענתה על אתר, שכן מהז זמן חפצו בני האו לטעים טעמה של שבת יהודית אמיתית.

בליל השבת הבאה הופיעו בני האו בביתו של הרב שור כשפניהם אומרות התרגשות עצומה. במהלך הסעודה נוכח הרב לדעת כי מדבר פאנשיים אצל לייס, כפי הנש' יהודי עמק וצמאון גדול לרכש זיע. כך הלכו ונרקמו יחסי ידידות בין משפחת שור למשפחת שור, הצעירה, ואף קצב בקווייה של בני האו בבית משפחת שור הלך ונודל.

באחד מאותם בקוים פנה הרב שור לבני האו בהצעה: "מה דעתכם לצאת לחפשה בת כמה ימים, שבמנהלכם תשהו בפמ"ק המיוחד שעונתך שייכת 'אור שמו' במונסי ניו יורק? מדבר בסמיניון המיעד לאנשים שאין להם מספיקי קמע בהדות, ובטוחני כי אפי השעורים והאודיה במקום יתאמו לכם ויעשירו עד מאד את אוצרות רחמכם".

בני האו הסכימו עד מאד את אוצרות רחמכם.

שבוע הסמיניון הנפלא חלף במהירות והותיר עליהם רשם בלתי נשכח. הם חשו שנפתחו בפניהם שערי חכמה ודעת, ובזרעם חזרה לביתם נמנו ונמרו לשוב בהקדם להיכלה החמים של 'ישיבת אור שמי', הפעם לתקופה קמשיכת יותר.

זמן מה לאחר מכן הודיע מר פ. למעבידו כי בכונתו לצאת לחפשה בלתי מגבלת מעבודתו. תוך זמן קצר העתיקו בני האו את מגוריהם לעירה מונסי, שם השתלבו עד מהרה בקהלה המקומית, כאשר מאוץ פ. שכבר הפך לתלמיד מן המנזן באור שמו, שב שלמו היהודי שבו נקרא בכרית המילה: 'משה דוד' ואף רגיתו שבה לשמה היהודי שנקרא בו על שם סבתה.

שנתים לאחר מכן התדפק משה דוד על דלת ביתו של הרב שור בברוקלין ובקש לשפך את לבו:

"כפי שהרב יודע, הורי באו מרקע אורתודוקסי ונקטו למחל כל קשר עם עברם. על כן עמלו משרח טל לדותי להעניק לי את התחוויה שקרובי משפחתי, אחיהם ואחיותיהם, הנם צורים מוורים ונחשלים. כך גדלתי שלא מרוני באויה עוינת כלפי קרובי ואף לא זכיתי להכירם."

כיום, לאחר שזכיתי לגלות את יהודי מחזש, חפץ אני מאד לחדש את קשרי עם קרובי משפחתי, אלא שאין לי כל מושג מן התגוררים. כל שאני יודע שביניהם יש אדמו"ר מכבד הגר בבני ברק פארק וישומו --- האם תוכל לערוך בינינו הכרות כדי שנתנדע זה על זה?"

הרב שור שמח כמתמיד לסייע. במהירות צלצל הוא למשמשו של האדמו"ר הישי. האדמו"ר הביע מיד בחל ובכונתו לקבל את בני האו למעונו, על אף שטרם הכין בבור את מהות הקשר המשפחתי ביניהם.

באות המועד סכות זמנו בני האו למעונו של הרב. כצפוי הימה הפגישה מרגשת עד מאד. הרב שמח לשמע כי קרובי משפחתו הרחוקים שבו להידוות, ובני האו מצדם התרגשו מקרבתם לדמות כה הדורה ומקדחת.

במהלך השיחה ספר הרב למשה דוד הנרגש על שרשי משפחתו הנטויעים בהונגריה, במשפחה רבנית חשובה ואצילית.

תוך כדי שיחה הפתע משה דוד לראות את הרב הישיש שוקע פתאום במחשבות, כשדמעות נושרות מעיניו על זקנו הלבן ההדר. השתיקה הסמיכה שהשתררה בחדר הופרה לאחר כמה דקות כשנשגב הרב ושאל בהתרגשות: 'האמת הוא משה דוד שגולד ברבע ברוינקסי?'

"כן", השיב הלה בתדהמה, אינו מבין מהיכן נחתה עליו האלה.

בבת אחת נזרק הרב שנים רבות לאחור. רסיסי התמונה התאחדו במחו לכלל שלמות, והוא החל לספר:

"בילולה שקדם להכנסתה בכרית המילה, התקשר אלי אביך ובקש ממני שאהיה הסנדק בכריתך. באותה תקופה לא היה לי מושג המשפחה קשר עם אביך שכן רחוק היה מלוקמה של תורה, ואף לחתונתו לא הזמן איש מאתנו. לפיכך פאשר הגיעה אלי שיחת הטלפון הפפתיעה, הרגש הפנימי שלי אמר לי לשרב מיד. וכי איזו תועלת תצמח מהופעת?"

אלא שאז הרמתי לעצמי, כי גם אם אין ראוי שאטריח עצמי למען אבי התינוק, אשתתף בכרית למען התינוק הרב. מי יודע, אולי התפלה שאשא עליו בודו מנח על ברכי בשעת הכרית תעמד לו שברכות הימים יגדל ויהיה ליהודי הגון.

ואכן כך עשיתי. הלכתי לשם למענה, משה דוד, וכאשר ערסלתי אותך בין זרועותי לא יכלתי לעצור את התרגשותי: עיני זלגו דמעות ללא הרף. התפללתי בעבורך בכל לבי כי תזכה לגדל כהודי כשר וישר. שנים רבות חלפו מאז. זכר המיעשה כבר נשכח מלבי, אלא שאז, כמו מתוך חלום הופעת במועני. כבר כשהצגת עצמך כמשה דוד התעורר אצלי זכרון עמום, ואט אט נוכחתי לדעת כי אתה הוא זה הלך שבעבורי נשאתי תפלה כה נרגשת לפני שרשים ושמונה שנים.

תוך כדי דבור קם הרב ממקומו, נגש לארון הספרים והוציא ממנו כרך ישן של מגרא מסכת שבת. הוא עלעל בין דפי המגרא והחיל להקריא לפני משה דוד מתוך האותיות הקטנות של הגהות הגאון רבי אליהו גוטמכר מגר"וי (שבת קל א).

בתחלה הביא הרב גוטמכר את סגולת הנפלאה של בעל 'עוללות אפרים' (סי' תטו): על המששתת בכרית לחשב על בעיותיו ולהתפלל לישועתו בשעה שבוכה התינוק מצער המילה, שכן בכיו הטהור והקדוש של התינוק עולה לשמים ללא עכובים, ולכן אף תפלתו תעלה עם בכי התינוק באין מפריע ותתקבל לרצון.

במשך דבריו הביא הרב מגר"וי רמן לדברים מפסוקי המזמור שנאמר על ברית המילה (תהלים ו ט"ז): 'כי שמע ה' קול בכי; שמע ה' תחנתי ה' תפלת יחז' - בשעה ששומע ה' את קול בכי התינוק, שומע הוא אף את תחנונותיהם של הנוכחים ומקשיב לתפלתם.

"שרשים ושמונה שנים המתנה התפלה בשמי מרומים", סיג הרב בהתרגשות, "עד שכיום זכיתי לראות בהתגשמותה המפלאה, פאשר לפני עומד אותו ילד רך כשהוא נון תורה בעל משפחה יהודית למופת".

'למעלה מן השמש קנץ כב עמ' 17